

AANTEKENEN

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
T.a.v. Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken,
afdeling Algemeen Bestuurlijk Juridische Zaken
Postbus 20901,
2500 EX Den Haag

Amsterdam, 25 april 2015

Betreft: Bezwaar tegen uw Besluit d.d. 15 maart 2017
Uw kenmerk: IenM/BSK-2017/67816

Geachte mevrouw, mijnheer,

In 2016 hebben 36 bewoners/ werkwenden in knelpuntstraten van Amsterdam een handhavingverzoek bij u ingediend. U heeft daarop gereageerd met brieven met datum 15 maart jl. Een aantal handhavingverzoekers heeft het Wijkcentrum d'Oude Stadt gemachtigd om namens hen de bezwaarprocedure te voeren. Zie bijlage 1 (met de aan hen gerichte brieven).

Namens deze verzoekers maken wij bezwaar tegen uw besluit d.d. 15 maart 2017.

U hangt een onbegrijpelijk redenering op, alsof de wet u hindert actie te ondernemen om te realiseren dat Stikstofdioxide (NO₂) waarde in de knelpuntstraten onder de Europese norm van 40 µg/m³ komt. U bent in overtreding!

In onze ogen legt u uw (handhavings)mogelijkheden te beperkt uit. Het wel of niet in strijd handelen met de bepalingen van de Wet Milieubeheer en/of er wel of geen handhavingsmogelijkheden tegen een overtreder zijn geregeld in de wet, laat onverlet dat het ons het om gaat dat de Stikstofdioxide (NO₂)-norm in hun straat niet overschreden wordt. Daartoe heeft u voldoende middelen, maar deze zet u niet in. U en de overige bestuurslagen komen daarmee uw gezamenlijk opgelegde inspanning onvoldoende na.

U verwijst naar allerlei besluiten op grond van het NSL. Daar zou bezwaar tegen open (hebben) gestaan. Maar het gaat ons er niet eens om de reeds genomen besluiten, ook als deze achteraf niet effectief (genoeg) blijken te zijn, maar om de besluiten die u niet neemt, dan wel feitelijk weigert te nemen. Besluiten die er toe leiden dat er daadwerkelijk lagere waarden Stikstofdioxide (NO₂) waarden in hun straat gerealiseerd gaan worden. Tegen dat weigeren van het nemen van een besluit, van welke bestuurslaag dan ook, staat bezwaar (en beroep) open (Awb, artikel 1:3, tweede lid).

In 2010 had Nederland al aan alle normen moeten voldoen. Nederland heeft uitstel gekregen tot 2015. Door niet iedere bewoners/werkende te beschermen met concrete locatiespecifieke maatregelen zodat overal in Amsterdam onder de Europese milieunorm voor NO₂ van 40 µg/m³ wordt gekomen, behandelt u daardoor ook nog eens de ene burger ongelijk ten opzichte van de andere en zadelt een groot aantal, waaronder ons, op met onnodige gezondheidsrisico's.

Die normoverschrijding doet afbreuk aan het woongenot, hetgeen weer een inbreuk oplevert van artikel 8 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Ook heeft de slechte luchtkwaliteit ernstige gezondheidsklachten tot gevolg. Wij wijzen u op de uitspraak ECLI:NL:RBAMS:2014:136 van 7-1-2014.

Bevreemdend is uw opmerking als zou de overschrijding volgens ons “vermeend” zijn. In uw reactie van 15 maart wijst u ook zelf naar de overschrijdingen in NSL rapportages. In onze ogen is de overschrijding in objectieve zin in onze straat reëel. Wij verwijzen daartoe naar de Monitoringsrapportage NSL 2016 (over 2015): Stand van zaken Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Op pagina 45 staat het volgende:

"In 2016 staat in de GGD-rapportage (Dijkema, 2016) over luchtkwaliteit dat de berekeningen de gemeten concentraties al jarenlang met circa 10 procent onderschatten. Indien die onderschatting op straatlocaties het gevolg is van onderschatte emissies, betekent dit dat de gemiddelde wegbijdrage met circa 33 procent wordt onderschat (GGD-rapport, tabel 4.3). Op basis van analyses van het RIVM (Wesseling, 2013 en 2016) zou de onderschatting van de verkeersbijdragen tot circa 50 procent kunnen bedragen.

Een uitgevoerde gevoeligheidsanalyse, met correcties voor deze onderschattingen voor alle SRM-1 wegbijdragen in Amsterdam, levert in 2015 geen 12 maar naar schatting 40-60 overschrijdingen op."

Uit uw schrijven blijkt dat u zich in 2015 verantwoordelijk voelt voor slechts 12 “geconstateerde” knelpunten. Onterecht dus, waarbij u ook nog waarde hecht aan uw berekeningen, “op de wettelijke wijze vastgesteld”. Deze laten bij correcte waarden bij de “berekening” dus iets heel anders zien (naar schatting 40-60 overschrijdingen).

Nog afgezien van uw constatering van de overschrijdingen in NSL rapportages, blijkt uit de meerjarige metingen, waaronder die van de GGD te Amsterdam, immers dat de Europese milieunorm voor NO₂ van 40 µg/m³ in de straten van ons wordt overschreden. Die overschrijding bleek al in 2010 en die blijkt nog steeds in 2015. Deze metingen en ook die van Milieudefensie over het gehele jaar 2015 kunt u niet terzijde schuiven.

Lees nogmaals bijvoorbeeld de Monitoringsrapportage NSL 2015 (pagina 50) te lezen, zie <http://tinyurl.com/monitoringsrapportage2015>:

"Verder hecht de gemeente (Amsterdam) er aan te benadrukken dat zij bij het bepalen van haar locatiespecifiek beleid om versneld aan de wettelijke norm te voldoen niet alleen uitgaat van de knelpunten berekend met de monitoringstool, maar ook met mogelijke knelpunten gebaseerd op het meetnet van de gemeente Amsterdam in beheer bij de GGD."

Hoe kunt u nu beweren dat de GGD al sinds 2008 op een niet Europese-goedgekeurde wijze metingen verricht in de hele stad? Nu de gemeente de cijfers publiceert, en onze straten op die lijst GGD- knelpunten staan, had u mede en uw partners als (de)centraal overheidsorgaan, dit locatiespecifieke beleid ook daadwerkelijk effectief moeten vormgeven. Dat niet besluiten, daar maken wij bezwaar tegen. Dat staat er los van of de metingen door de GGD op de locaties wel of niet conform Europese richtlijnen zijn gedaan. Die metingen zijn er al sinds 2008 en de GGD is daarvan op de hoogte. Hoe uw partner Amsterdam meet, of de GGD laat meten, is dan aan u. Een betrouwbare overheid verandert niet voortdurend de eigen spelregels, zoals het haar uitkomt.

Op die overschrijding van de Europese norm zien de bepalingen in de [Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa overschreden](#) (o.a. artikel 13 en bijlage XI). Navraag bij de Europese Commissie leert ons ook dat vanaf 1 januari 2015 Nederland onverkort aan de in de Richtlijn luchtkwaliteit gestelde

grenswaarde van 40 µg/m³ dient te worden voldaan. De Europese Commissie zal Nederland daar ook op beoordelen.

Wij doen dan ook andermaal, net als bij het eerste verzoek, een rechtstreeks beroep op de Europese richtlijn, ongeacht hoe dat verwerkt is in de Nationale wetgeving. Daartoe staan in de oorspronkelijke handhavingsverzoeken uitspraken genoemd. U gaat daar in uw brief van 15 maart helemaal niet op in. Terwijl in de zaak C-237/07, oordeelde het Europese Hof van Justitie d.d. 25 juli 2008

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=68148&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1>

het volgende staat:

- 1) Artikel 7, lid 3, van richtlijn 96/62/EG van de Raad van 27 september 1996 inzake de beoordeling en het beheer van de luchtkwaliteit, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 1882/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 29 september 2003, moet aldus worden uitgelegd dat bij een dreigende overschrijding van de grenswaarden of alarmdrempels, particulieren die rechtstreeks worden getroffen, moeten kunnen bewerkstelligen dat de bevoegde nationale autoriteiten een actieplan opstellen, ook wanneer zij, krachtens nationaal recht, beschikken over andere mogelijkheden om deze autoriteiten maatregelen te doen uitvaardigen ter bestrijding van luchtverontreiniging.
- 2) De lidstaten zijn slechts verplicht om, onder het toezicht van de nationale rechter, binnen het kader van een actieplan en op korte termijn, maatregelen te nemen die geschikt zijn om het risico van overschrijding van de grenswaarden of alarmdrempels, rekening houdend met de feitelijke omstandigheden en alle betrokken belangen, tot een minimum te beperken en geleidelijk terug te keren naar een niveau onder deze waarden of deze drempels.

Er zijn overigens meer uitspraken waaruit blijkt dat een burger het recht heeft op onmiddellijke aanpak van een voortdurende overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit (o.a. NO₂), zoals: <http://www.duh.de/4287.html>

U meent dat het Rijk alle maatregelen neemt die redelijkerwijs gevraagd kunnen worden. Die mening delen wij dus niet. Daartoe het volgende.

Samen met zeven gemeenten heeft uw ministerie het Actieplan Luchtkwaliteit (Tweede Kamer, 2015-2016, 30175 nr. 223) opgesteld om de luchtkwaliteit verder te verbeteren, en te bezien hoe de hardnekkige binnenstedelijke knelpunten kunnen worden aangepakt. Specifiek voor de aanpak van de meerdere, hardnekkige over de stad verspreide knelpunten in Amsterdam en Rotterdam is destijds €16 mln. ter beschikking gesteld. Amsterdam en Rotterdam krijgen ieder 8 miljoen euro om de laatste hardnekkige binnenstedelijke knelpunten aan te pakken. Dat geld gaat onder meer naar een schoner OV, het faciliteren van meer laadpunten voor elektrisch rijden en een sloopregeling voor vervuilende bestelbusjes. Generieke maatregelen dus. Dat schreef mevrouw S. Dijkema eind 2015 in een brief aan de Tweede Kamer. Zie:

<https://valkenburgerstraat.wordpress.com/2015/11/26/16-miljoen-euro/>

In een brief d.d. 9 november 2016 laat de staatsecretaris aan de tweede kamer weten hoe de laatste resterende knelpunten kunnen worden aangepakt en de luchtkwaliteit verder kan worden verbeterd: Dit vraagt om maatwerkoplossingen en samenwerking tussen overheden en bedrijfsleven. Met de gemeenten heb ik afgesproken te komen tot een verdieping en versnelling van het bestaande Actieplan Luchtkwaliteit. Per stad zal worden bezien wat hiervoor nodig is. Hierbij kijken we onder andere naar mogelijkheden om sneller de overstap naar zero emissie vervoer te maken. Maar ook dat is een algemene maatregel.

Zie: <https://valkenburgerstraat.wordpress.com/2016/11/09/ja-ja/>

Nog afgezien of alle plannen wel plannen zijn in de zin van de EU richtlijn, echte besluiten om actief met locatiespecifieke maatregelen te komen in de knelpuntstraten, waaronder die van ons, zijn nog niet genomen. Geen enkel besluit dus dat concreet actie inzet om overal in Amsterdam onder de Europese milieunorm voor NO₂ van 40 µg/m³ te komen. Daar richt het bezwaar van ons zich op.

Wij verzoeken u om een versnelde uitvoering van echte locatiespecifieke milieumaatregelen en we verzoeken om een hoorzitting.

Wij behouden het recht voor om de bezwaren nader aan te vullen, dan wel aan te passen.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Wijkcentrum d'Oude Stadt,